

Lähetetty: 26. heinäkuuta 2016 13:11
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Palaute Östersundomin maa-aineshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen

Luokat: EY

Vastustamme ehdottomasti hanketta.

Hanke sijoittuu asuinalueemme vastapäätä ja talomme sijaitsee Landbon 1 alueella n. 500m hankkeen lähetyviltä.

Alueella on n.250 taloutta ja jokaisessa taloudessa on lähes 2 autoa. Nykyinen autoliikenne ja myös julkinen liikenne on suhteellisen vilkasta verrattuna asuinalueen kokoon.Tuolloin kokonaisliikenteen määrä kasvaa liian suureksi.

Alueen läheisyydessä sijaitsee myös ala-aste ja ylä-aste ja kaikille koululaisille ei edes myönnetä bussikorttia, eli joutuvat kulkemaan hankkeen ohitse päivittäin joko kävellen tai pyörällä.

Huomautan myös, että nykyinen siltaa ei ole suunniteltu raskasta ajoneuvoliikenteen kulkua varten. Olemme asuneet Landbossa yli 20v ja siltaa ei ole peruskorjattu kuin kaiteiden osalta, sillä se alunperin se ei ollut edes käytössä alueellemme vaan oli moottoritien liityntäristeyksen takia.

Hanke tulee laskemaan alueemme talojen myyntiarvoa.

Ystävällisin terveisin

Lähetetty: 26. heinäkuuta 2016 15:11
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Östersundomin maa-aineshanke, vastalause

MIELIPIDE NRO 2

Luokat: EY

Kunnioittavimmin vastustan maa-aineshanketta kaikissa VE1, VE2 ja VE3 sijainneissa.

Vaikutus alueen luonto-arvoille ja asukasmäärille ehdotuksissa on liian suuri. Etenkin VE1 ja VE2 tuottavat mm. virkistysalueiden käytölle, koululiikenteelle ja asukasmäärille tarpeetonta haittaa.

Maa-ainesten käsittely muualla aiheuttaa vain pieniä muutoksia infrastruktuuriin ja tieverkostoon tai ei laisinkaan. Muualla käsittelyn hieman korkeammat liikenteenpäästöt voidaan kompensoida kaupunginosahankkeen kokonaisarviointissa perustamalla lisää aurinkoenergiaa alueelle.

09-09-2016

MIELIPIDE NRO 3

UUELY/

Uudenmaan elinkeino- liikenne ja ympäristökeskus
PL 36
00531 Helsinki

MIELIPIDE ÖSTERSUNDOMIN MAA-AINESHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Hankeen perusteluissa kiviainestarpeesta (selostuksen kohta 2.2) todetaan mm.: *"Uusimaa ja erityisesti pääkaupunkiseutu muodostavat maamme suurimman kiviaineksen kulutusalueen. Maakunnassa käytetään vuosittain vajaat yhdeksän miljoonaa kiintokuutiometriä (k-m3) kiviaineksia eli noin kuusi kiintokuutiometriä asukasta kohden.... Maa-ainesottotilastojen mukaan vuonna 2013 pääkaupunkiseudun 11 kunnan maa- ja kalliokiviainesten maa-aineslupien otto oli yhteensä noin kolme miljoonaa kiintokuutiometriä (m3ktr), josta irtainten maa-ainesten osuus 0,6 milj. m3ktr ja kalliokiviainesten osuus 2,4 milj. m3ktr."*

Hankkeen perustelut kiviainestarpeesta ovat virheelliset. Östersundomin kuten kaikki muutkin pääkaupunkiseudun ja lähiympäristön kalliot ovat ns. massakiveä, joten perustelujen tulisi tietenkin koskea vain massakiveä ja sen saantimahdollisuuksia myös Östersundomin läheisyydessä.

Helsingin kaupungin massakoordinaattori Mikko Suomisen 2.11.2015 pitämän esitelmän mukaan pääkaupunkiseudulla käytettiin ottoluvitetuilta alueilta otettua massakiveä seuraavasti:

vuonna 2012	2,70 milj. m3ktr
vuonna 2013	2,48 milj. m3ktr
vuonna 2014	1,94 milj. m3ktr

Maa-aineslain edellyttämiltä ottoalueilta ELY-keskuksen tilastojen mukaan otettiin maa-aineksia Uudeltamaalta seuraavasti:

	Irtomaa-ainekset Mm3ktr	Kallio Mm3ktr	Yhteensä Mm3ktr
vuonna 2008	2,2	2,4	4,6
vuonna 2009	1,3	2,2	3,5
vuonna 2010	1,6	2,9	4,5
vuonna 2011	1,6	3,2	4,8
vuonna 2012	1,1	3,6	4,7
vuonna 2013	0,9	3,5	4,4
vuonna 2014	0,8	2,8	3,6

Mm3ktr = miljoona kiintokuutiometriä

Pääkaupunkiseudulla luvitetuilta alueilta otetun ja käytetyn massakiven tarve on tilastojen mukaan ollut laskeva, ollen vuonna 2014 enää noin 1,5 m3ktr/asukas eli neljä kertaa pienempi kuin mitä perusteluissa annetaan ymmärtää. Myös Uudellamaalla kiviainesten tarve on ollut laskeva ollen

vuonna 2014 enää 3,6 milj. m3ktr, vaikka perusteluissa sen kerrotaan olevan vajaa 9 milj. m3ktr. Erotus tuskin johtunee rakennustyömailta saaduilla ylijäämälouheilla!

Östersundomin läheisyydessä Boxissa on luvitettuna ja vireillä yli 10 milj. m3ktr:n louhintahankkeet. Mm. Boxissa sijaitsevan Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy:n kierrätyskeskuksen louhinnat ovat pahasti myöhässä, koska kiviainekselle ei ole sellaista kysyntää kuten esim. tämän arviointiselostuksen perusteluissa on annettu ymmärtää. Nykyisellä louhintavauhdilla kierrätyskeskus valmistunee vasta parinkymmenen vuoden päästä.

Boxin suunnasta voidaan hoitaa varsin hyvin Östersundomin rakentamisen massakiviaineshuolto. Kun lähtökohtana pidetään oikeita ja totuudenmukaisia perustelutietoja, niin ei ole mitään mieltä avata vuosikymmeniä kestävää suurlouhimoa Östersundomin asutuksen keskelle.

Oheistan vielä muistutukseni arviointiohjelmasta, jossa esittämiäni perusteltuja kannanottoja ei ole lainkaan huomioitu Östersundomin YVA-prosessissa. Viittaan edelleen siinä muistutuksessa esittämiini näkökohtiin ja pyydän huomioimaan ne. Erityisesti betoni- ja tiilijätteen murskaus- ja käsittelyalue sekä asfalttiasema jäteasfaltteineen ja murskaamoineen ovat sellaisia toimintoja, mitkä eivät mitenkään sovellu sijoitettaviksi lähelle asutusta varsinkin, kun niillä on jo olemassa läheisyydessä asialliset toiminta-alueet.

Hankkeen perustelut muodostavat lähtökohdan hankkeen tarpeellisuutta arvioitaessa. Olen osoittanut, että perustelut ovat vääriä, puutteellisia ja suorastaan harhaanjohtavia. Ennen hankkeen eteenpäinviemistä tulee hankkeen perustelut laatia totuudenmukaisiksi ja vasta sen jälkeen tulee harkita kuinka laajasti Östersundomin rakentaminen edellyttää toimintoja, jotka aiheuttavat suurta haittaa ja vahinkoa vuosikymmeniksi meille nykyisille asukkaille.

Teillä Leena Eerola ELY-keskuksen edustajana on mahdollisuus helposti tarkistaa perusteluihin liittyvät asiat kuten vuosittain otettuja maa-aineksia koskevat määrä- ja laatutiedot, maa-aineslupatiedot, sekä vireillä että YVI:ttynä olevat maa-aineshankkeet (ympäristöministeriön 4.4.2014 rekisteriseloste).

Landbossa 1.9.2016

Liitteet

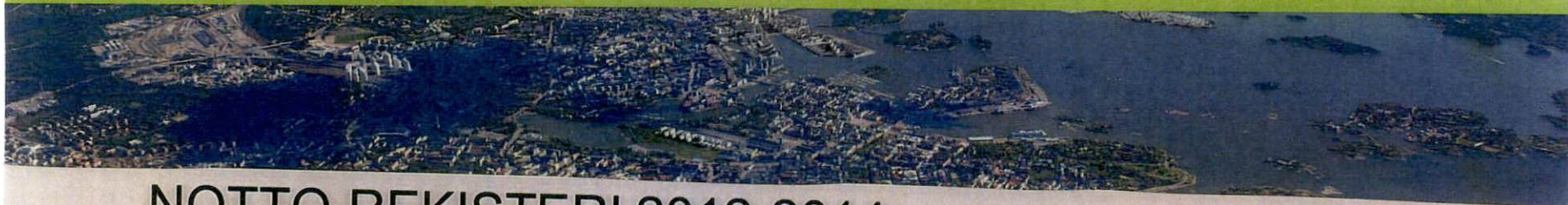
Ote Mikko Suomisen esitelmästä 2.11.2015
Muistutus, Östersundomin maa-aines –YVA
Ympäristöministeriön rekisteriseloste 4.4.2014

HELSINGIN MASSAT

2.11.2015

Mikko Suominen

kaupungin massakoordinaattori

NOTTO-REKISTERI 2012-2014

Massakiven käyttö pääkaupunkiseudulla

2012	2,70 Mm3ktr	6,76 Mt	5,6 t/asukas
2013	2,48	6,20	5,2
2014	1,94	4,84	4,0

M3ktr = 2,5 t

1,2 milj.asukasta

Arvoisa päättäjä ja hankkeesta vastaava Helsingin kaupungin edustaja!

Östersundomin maa-aines -YVA

Olen kauhistuneena seurannut Östersundomin maa-aines –YVA:aa, josta vaihtoehdot VE1 ja VE2 sijoittuvat kauniin Landbon asuinalueemme viereen.

Selvitettyäni asiaa ja käydessäni Espoon Kulmakorven ja Tuusulan Senkkerin vastaavilla hankkeilla, olen suorastaan tyrmistynyt kuinka vähin tiedoin hankkeesta vastaavan, Helsingin kaupunki, edustajat ovat liikkeellä. Myös Helsingin kaupunginhallitusta on melkoisesti johdettu sivuraiteille heidän hyväksyessään 7.1.2015 kaivumaiden hyödyntämisen kehittämisohjelman.

Ensin peruskäsitteistä:

Rakentamisessa tarvitaan massakiveä, kovaa kiveä ja luonnonsoraa.

- Kaikki Helsingin ympäristön kalliot Östersundom mukaan luettuna ovat massakiveä ja sitä on käytännössä rajattomasti, kun syväottoa suoritetaan entistä syvemmälle. (1 kiintokuutiometri, k-m3, massakiveä painaa 2,65-2.70 tn).
- Kovaa kiveä tarvitaan mm. raidesepeleihin ja pinta-asfaltteihin, luonnonsoraa taasen betoneihin. Lähimmät kovan kiven tuotantopaikat ovat Hyvinkään Kytäjällä ja Pernajassa.
- Luonnonsoran tuotanto on siirtymässä Hämeen harjuihin. Merkille pantavaa on, ettei millään massojenhallintaohjelmalla voida vaikuttaa kovan kiven ja luonnonsoran saatavuuteen tai kuljetusmatkoihin.

Rakentamisen ylijäämlouheita ja tunnelilouheita en tässä yhteydessä käsittele. Totean vain, että ainakin tunnelilouheista on vaikea ellei mahdoton valmistaa CE –merkittyä kiviainesta.

Louhinnoista:

Östersundomin louhinnat on tarkoitus toteuttaa maa-aineslain edellyttämässä järjestyksessä. MAL 23a § edellyttää ottajan ilmoittamaan vuosittain ELY-keskukselle ottamansa aineksen määrä ja laatu. ELY:n laatiman yhteenvetotilaston mukaan on helposti nähtävissä, että koko pääkaupunkiseudun massakiven tarve oli v. 2014 vajaa 2 milj. k-m3, josta Kulmakorvessa tuotettiin 489 000 k-m3 ja Senkkerissä 950 000 k-m3 eli näistä kahdesta kohteesta tuotettiin n. 75 % pääkaupunkiseudun massakiven tarpeesta.

Östersundomin YVA:n arviointiohjelman kohdan 4.2.1 mukaan vuosina 2020 – 2025 louhinnan alkuvaiheessa on suunniteltu louhittavan hankevaihtoehdosta riippuen vuodessa 0,8 – 1,0 milj.k-m3. Murskaus tapahtuisi 1-2 telamurskaamalla ja suunniteltu tuotanto olisi noin 50 % koko pääkaupunkiseudun massakivitarpeesta. Suunnitelma on utopistinen. Oheistan kuvan uudenuutukaisesta telamurskaimesta työnsä ääressä!

Päättäjänä teidän olisi hyvä käydä tutustumassa Espoon Kulmakorpeen ja Tuusulan Senkkeriin. Kulmakorvessa syvälouhitaan ja louhosta täytetään ylijäämämailla. Senkkerissä on louhimo, jossa louhitaan vuositason saman verran kuin Östersundomiin on suunniteltu louhittavan. Senkkerissä on lisäksi samaa kokoa oleva asfalttiasema jäteasfalttimurskaamoinen kuin Östersundomiin on suunniteltu.

Ei edes tuhat kirjaa voi selventää sitä, mitä pikainen käynti em. hankkeilla kertoo.

Massakivestä:

Landbon eritasoliittymästä 14 km itään on Kilpilahden uusi eritasoliittymä (Box). Eritasoliittymän läheisyydessä on käynnissä ja luvitusvaiheessa useita massakivilouhimoita, joista kiveä saa Östersundomin rakentamiseen hyvin ympäristöystävällisesti.

Betoni- ja tiilijäte:

Myös näiden vastaanottoa ja murskausta suunnitellaan Östersundomiin, vaikkei alueelta pureta kuin joitakin omakotitaloja. Näiden betonisokkelit voi varsin mainiosti toimittaa läheiselle Porvoon moottoritien ja Kehä III:n risteysalueella olevalle vastaanottoasemalle.

Ruokamulta:

Tarpeeksi kerrotaan 50 000 m³/vuosi. Uuden Kilpilahdentien varrella on HSY:n Metsäpirtin kompostointilaitos, etäisyys Landbon eritasoliittymästä 16 km. Metsäpirtti tuotti vielä v. 2009 kompostimultaa ja maanparannuskompostia 270 000 m³, mutta nyttemmin vuosituotanto on laskenut 100 000 m³:een (liite).

Östersundomin kaivumaista löytyy runsaasti raaka-ainetta Metsäpirttiin. Tuntuisi luonnolliselta, että HSY:n Metsäpirtti toimittaisi kaiken Östersundomin rakentamiseen tarvittavan mullan.

Asfaltti:

Östersundomiin aiotun asfalttiaseman vuosituotannoksi on suunniteltu enintään 300 000 tn. Toimiakseen kannattavasti asfalttiasema tarvitsee jäteasfalttia n. 50 % tuotannosta eli 150 000 tn vuositason. Östersundomin rakentamisessa purkuasfaltin määrä jää hyvin vähäiseksi, joten pääosa asfalttijätteestä on tuotava muualta.

Pääkaupunkiseudun asfaltin valmistamisesta vastaa neljä kiinteätä asfalttiasemaa, jotka sijoittuvat Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöön hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Etäisyys asfalttiasemista Landbon eritasoliittymään on 20-30 km, joten ei ole minkäänlaista liiketaloudellista syytä rakentaa omaa asfalttiasemaa Östersundomiin.

Betoni:

Östersundomissa on suunniteltu valmistettavan betonia 500 000 tn vuodessa. Alueelle ei ole suunniteltu betonielementtituotantoa, joten kysymys on pumpatusta betonista.

Rakennusteollisuus RT:n tilastojen mukaan koko maan pumpatun betonin tuotanto oli v. 2014 noin 1 700 000 m³ (liite). Onko uskottavaa, että Östersundomissa tarvittaisiin noin kuudesosa koko Suomen pumpatun betonin tuotannosta?

Ylijäämämaat:

Ylijäämämaat on suunniteltu Östersundomissa sijoitettavaksi kallioaltaisiin, joita louhittaisiin ensimmäiset viisi vuotta 0,8 – 1,0 milj.k-m³ vuosituotannolla. Kuten edellä on todistettu, niin moinen vuosituotanto on utopia, realistinen voisi olla 0,2 – 0,3 milj.k-m³/vuosi. Näin ollen suunniteltua ylijäämämaiden sijoittamista alueelle ei voida toteuttaa.

Lähietäisyydellä hyvien liikenneyhteyksien varrella Boxissa Sipoon ja Porvoon raja-alueilla on suuret määrät asumattomia maa- ja kallioalueita. Onko lainkaan ajateltu, että Östersundomin ylijäämämaat voitaisiinkin loppusijoittaa Boxin alueelle?

Landbossa 12.10.2015

Jakelu:

Helsingin kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet

Hankkeesta vastaavan edustajat:

Mikko Suominen HKR

Pekka Leivo KSV

Anni Järvitalo KSV

Maija Mattila KSV

Ilkka Laine KSV

Markus Ahtiainen KSV

Ari Karjalainen Helsingin kaupungin kanslia

Juha Korhonen YMP

Liitteitä : 3 kpl

REKISTERISELOSTE
Henkilötietolaki (523/99) 10 §

Laatimispvm: 4.4.2014

1. Rekisterinpitäjä	Nimi Ympäristöministeriö Yhteystiedot: <i>Postiosoite:</i> Luontoympäristöosasto PL 35, 00023 Valtioneuvosto <i>Käyntiosoite:</i> Kasarmikatu 25, Helsinki <i>Puhelin:</i> 02952 50000 (vaihe) <i>Sähköposti:</i> kirjamo.ym@ymparisto.fi
2. Rekisteriasioista vastaava henkilö ja/tai yhteyshenkilö	Nimi Neuvotteleva virkamies Juhani Gustafsson <i>Postiosoite:</i> Luontoympäristöosasto PL 35, 00023 Valtioneuvosto <i>Käyntiosoite:</i> Kasarmikatu 25, Helsinki <i>Puhelin:</i> 02952 50000 (vaihe) <i>Sähköposti:</i> etunimi.sukunimi@ymparisto.fi
3. Rekisterin nimi	Kiviainestilinpitojärjestelmä (NOTTO)
4. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus / rekisterin käyttö-tarkoitus	Maa-aineslain mukainen rekisteri, jonka ensisijainen tarkoitus on edistää ja tehostaa maa-aineslain mukaista maa-ainestenoton ohjausta ja seuranta. Maa-aineslain 23 b §:n mukaan (23.6.2005/468) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja Suomen ympäristökeskus ylläpitävät maa-ainesten ottamisen ja sen vaikutusten seurannan järjestämiseksi tietojärjestelmää, joka sisältää tarpeelliset tiedot mm. maa-aineslain mukaisista luvista ja ilmoituksista. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tässä laissa tarkoitettun lupa- ja valvontaviranomaisen on toimitettava tietojärjestelmään hallussaan olevat 1 momentin 1 kohdan mukaiset tiedot. Henkilötietolain 8 §:n kohta 5.
5. Rekisterin tietosisältö	Maa-aineslupaa ja vuosittain otettuja maa-aineksia koskevat määrä- ja laatutiedot. Henkilötiedoista: Luvan haltijan nimi ja osoite.
6. Säännönmukaiset tietolähteet	Maa-aineslupatiedot lupaviranomaiselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (MAL 19§), missä lupatiedot tallennetaan. Ilmoitusmenettelyn (MAL 23 a§) mukaiset tiedot maa-ainestenottajilta ja tiedot tallennetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa.
7. Säännönmukaiset tietojen luovutukset ja tietojen siirto EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle	Lupa- ja ottotietojen valtakunnallinen vuosiraportti tehdään Suomen ympäristökeskuksessa. Tiedot julkaistaan kuntakohtaisesti.
8. Rekisterin suojauksen periaatteet	A. Manuaalinen aineisto Asiasta tehty ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen välillä periaatepäättös, että tiedot julkisia. B. ATK:lle talletetut tiedot Tietojärjestelmän kehitys kesken. Tällä hetkellä tiedot käytössä valtion ympäristöhallinnolla ja pyydettyä kunnan ao. viranomaisella.

Lähetetty: 14. syyskuuta 2016 16:26
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Östersundomin maa-aineshanke/YVA/ Leena Eerola

MIELIPIDE NRO 4

Luokat: RY

Östersundomin maa-aineshanke//YVA/ Leena Eerola, kirjallinen mielipide.

Hyvä vastaanottaja,

ilmoitan Östersundomin Landbossa asuvana perheenisänä vastustavan kantani mahdolliseen maa-ainesten louhintaa, käsittelyä ja varastointia koskevaan hankkeeseen. Tutustuttuani ympäristövaikutusten arviointiraporttiin kattavasti, pidän hankkeen aiheuttamia haittoja kuten riskejä sekä laajoja turvallisuuteen, terveyteen ja asumismukavuuden heikentymiseen liittyviä melu ym haittoja niin suurina, että hanketta ei missään nimessä pidä toteuttaa ainakaan esitetyn kaltaisena ja -laajuisena.

Esimerkkinä vaikkapa räjäytykset ja niiden aiheuttama melu ja värinä - talomme on perustettu kallioon ja se sijaitsee Landbossa suuren - kohtalaisen värinäriskin alueella. Räjäytyksiä tehdään jo hankkeen ensimmäisen 5 vuoden vaiheen aikana vähintäänkin satoja, joten vaikutukset asumisnukavuuteen ja kiinteistön rakenteisiin ovat pelottavia.

Toisena esimerkkinä aika-ulottuvuus - murskausta suoritettaisiin ma-pe klo 7-22 ja räjäytyksiäkin ma-pe klo 8-18!

Kolmantena kuljetusten aiheuttamat melu-, saaste- ja turvallisuushaitat, koska hankkeen ensimmäisinä vuosina kuorma-autot käyttäisivät samoja reittejä kuin alueen asukkaat ja läheisen yhtenäiskoulun oppilaat.

Lisäksi alueen asunnot ja kiinteistöt tulevat kokemaan erittäin merkittävän arvonmenetyksen, joka on aivan kohtuuton.

Kaiken kaikkiaan arvioidut haitat ovat niin suuria, ettei hanketta tule toteuttaa suunnitellussa muodossaan tai ainakaan lähimainkaan siinä laajuudessa.

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Suojelusihteeri Hanna-Maija Kehvola
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
PL 36, 00521 Helsinki
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Asia: Mielipide Östersundomin maa-aineshankkeen YVA-selostuksesta

Mielipiteen antaa: Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry (rek.nro 116.353, 2600 jäsentä vuoden 2015 alussa). Tringa ry:n tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä- Uudellamaalla).

Yhdistyksemme on tutustunut Östersundomin maa-aineshankkeen YVA-selostukseen. Keskitymme mielipiteessämme luontoarvoihin, joiden säilyttämisen tärkeyttä olemme korostaneet jo prosessin aiemmassa vaiheessa. Tällöin otimme kantaa mm. maakunnallisesti tärkeään lintualueeseen, joka on edelleen täysin sivuutettu hankkeen valmistelussa. Mielipiteemme sisältö vastaa siksi hyvin paljon jo YVA-ohjelmasta antamaamme kannanottoa.

Maakunnalliset linnustoarvot sivuutettu

Sipoonkorven metsämanner on valtakunnallisesti merkittävä luonto- ja virkistysalue. Alueen vahvuutena ovat nimenomaan metsäalueen laajuus sekä elinympäristöjen monipuolisuus. Tämä näkyy mm. alueen monipuolisena metsälinnustona. Sipoonkorven metsät ovat tällä hetkellä myös hyvin kytkeytyneet Östersundomin lintuvedet -Natura-alueeseen ja muihin rannikon ekosysteemeihin.

Sipoonkorpi luokiteltiin vuonna 2010 maakunnallisesti tärkeäksi lintualueeksi (Sipoonkorven seutu -MAALI-alue) osana Uudenmaan maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden tunnistamista (Ellermaa 2010). Toimme tämän esille jo YVA-ohjelmasta antamassamme mielipiteessä ja vaadimme linnustoarvojen turvaamista. Tästä huolimatta kaikki esitetty maa-aineksen otto- ja käsittelypaikat sijaitsevat edelleen Sipoonkorven MAALI-alueen rajauksen sisäpuolella eikä hankkeen vaikutuksia alueeseen ole lainkaan punnittu. Myöskään tuoreessa linnustoselvityksessä ei ole huomioitu maakunnallisia linnustoarvoja. Katsomme, että YVA-selostus on linnuston kannalta puutteellinen ja riittämätön.

YVA-selostuksen mukaan kaikki sijoitusvaihtoehdot heikentäisivät huomionarvoisten lintulajien elinmahdollisuuksia. Myös metsämantereiden yhtenäisyys ja niiden väliset toimivat ekologiset yhteydet vaaraantuvat, mistä kärsisivät erityisesti metsäkanalinnut. Yhdessä valmisteilla olevan yleiskaavan kanssa hankkeen vaikutukset alueen linnustoon ovat todennäköisesti hyvin merkittäviä. Hankkeiden yhteisvaikutuksia ei tästä huolimatta ole käsitelty riittävästi YVA-selostuksessa.

Myös muut luontoarvot turvattava

Linnustoarvojen lisäksi alueella on huomattavia muita luontoarvokeskittymiä, joita ei ole otettu huomioon hankkeessa. Osoitetut sijoituskohteet menevät päällekkäin mm. luontojärjestöjen yhteisen arvometsäaloitteen kohteiden kanssa (Helsingin arvometsät 2014). Myös maakuntakaavassa hyödynnetyssä tärkeimpien luontoarvojen tunnistamiseen tarkoitettussa Zonation-analyysissä suuri osa Sipoonkorven MAALI-alueesta arvioitiin arvokkaimman 5 % joukkoon Uudellamaalla suojelualueiden ulkopuolella (Uudenmaan liitto 2015). Lisäksi Suomen Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri on toteuttanut alueella tänä syksynä maastoselvityksiä, joissa on tunnistettu alueilta vähintään maakunnallisesti arvokkaita luontokohteita. Nämä ovat vahvoja näyttöjä Sipoonkorven metsämantereen eteläosien monipuolisista luontoarvoista. Katsomme, että arvokkaat luontokohteet tulee turvata ja ottaa täysimääräisesti huomioon vaikutuksia arvioitaessa.

Lopuksi

Esitetyt sijoitusvaihtoehdot perustuvat Östersundomin yleiskaavaehdotukseen, joka maakuntakaavoituksen ohella on kesken ja jolla on todettu olevan merkittäviä haittavaikutuksia luontoarvoihin. YVA:n tekeminen poikkeuksellisen kiistanalaisen kaavan pohjalta ei vastaa hyvää ja asianmukaista suunnittelua. Lisäksi hankkeen yhteisvaikutuksia yleiskaavan kanssa ei ole riittävästi arvioitu. Yleiskaavaehdotuksen mukainen rakentaminen aiheuttaisi jo itsessään merkittävää haittaa alueen luontoarvoille, jota maa-aineshanke entisestään pahentaisi.

Pidämme tärkeänä, että hankkeessa pyritään minimoimaan ilmastovaikutuksia. Emme voi kuitenkaan hyväksyä, että keskeiset luontoarvot sivuutetaan ilmastomuutoksen torjumisen varjolla. Olemassa olevien elinympäristöjen tuhoutuminen on lopullista ja luontoarvojen turvaamisen tulee olla keskeinen peruste hankepaikan valinnassa.

Katsomme, että YVA-selostus on luontoarvojen huomioimisen ja yhteisvaikutusten suhteen riittämätön ja puutteellinen. Kaikkien esitettyjen vaihtoehtojen haitat linnusto- ja muihin luontoarvoihin ovat niin suuret, että maanottoa, -käsittelyä ja -sijoitusta varten tulee löytää uusi vaihtoehto.

Helsingissä syyskuun 16. päivänä 2015

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Jukka Hintikka
Puheenjohtaja

Lähteet:

Ellermaa, M. 2010. Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. Tringa 37.- 38.: 140 – 174.

Järjestöjen yhteinen arvometsäesitys 2014 (<http://helsinginmetsat.fi/about/>)

Uudenmaan liitto. 2015. Uudenmaan viherrakenteen analysointi Zonation-menetelmällä. Uudenmaan liiton julkaisuja E 145 – 2015.

KIRJALLINEN MIELIPIDE

Vastaanottaja: kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

viite: Östersundomin maa-aines-YVA / Ympäristövaikutusten arviointiselostus / Leena Eerola

Arvoisa vastaanottaja,

Östersundomissa sijaitseva Kattilalaakson tiehoitokunta / Fantsintie, 00890 Helsinki tuo esille kirjallisen mielipiteensä Östersundomin maa-aines-YVA / Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Kiinnitämme huomiota seuraaviin kohtiin:

Liikennevaikutukset

- Liikennevaikutukset arvioidaan vähäisiksi ilmeisesti ajatellen, että kaupungin rakentamisen aikana on paljon muutakin liikennettä. Kokonaishankkeen liikennevaikutukset ovat kuitenkin merkittävät nykytilaan nähden. Maa-aineshanke painottuu ajallisesti vuosien-vuosikymmenien ajan ennen varsinaista uuden kaupunginosan aktiivisen rakentamisen vaihetta.
- Jos raskas liikenne tuodaan Östersundomin alueelle, koko kylän lasten koulumatkat muuttuvat erittäin vaarallisiksi. VE1 - ja VE2 -vaihtoehdoissa raskas liikenne ohjautuu osin Porvoon moottoritielle sekä Uudelle Porvoontielle. VE3 -vaihtoehdossa raskaan liikenteen ajoreitti läpäisisi alueen, jolle tullaan rakentamaan eniten asutusta. VE3 – vaihtoehdon rekkaliikenne siirtyisi kokonaisuudessaan Uudelle Porvoontielle ja vaarantaisi liikenteen sujuvuuden kyseisellä tieosuudella.
- Tielinjausten sijoittaminen nojaa yleiskaavaehdotukseen. Kun yleiskaavaehdotus voi olla merkittävien muutosten kohteena, tämän hankkeen linjauksia ei tule liian voimakkaasti ankkuroida ehdotukseen, vaan ajatella maa-aineshankkeen kannalta toimivammin. Tiehoitokuntamme ehdotti viime syksynä VE3 -vaihtoehdon liittämistä kehä III:een moottoritien kautta tai sen pohjoispuolelta. Tällöin vaihtoehtoon VE3 merkitty siltaratkaisu Östersundomin keskustaan on tarpeeton. Uusi Porvoontie ei kykene kantamaan uutta raskasta liikennemäärää. Miksi liikenne ylipäättään johdetaan kylän puolelle kun maa-ainestyöt tapahtuvat kaikissa vaihtoehdoissa Porvoon moottoritien pohjoispuolella?
- Hankevaihtoehtojen muodostumisen periaatteet esitellään sivulla 23. Siellä todetaan periaatteessa 4 että yhteys moottoritielle on jo alkuvaiheessa tärkeä. Tämän mukaisesti vaihtoehdon VE3 tielinjauksen tulisi nojata moottoritiehen, eikä uuden tien rakentamiseen uudelle Porvoontielle.
- Maa-aineshankkeen tavoite on tuottaa maa-ainespalvelut tehokkaasti, mutta tässä tapauksessa selvitys sijoittaisi maarakenne-ainekseen liittyvät toiminnot keskelle uutta ekologista kaupunginosaa. Jos kaupunkia aletaan rakentaa ensi vuosikymmenellä, niin useita vuosikymmeniä maa-ainespaikka ja siltä ohjautuva raskas liikenne on keskellä kehittyvää asutusta. Tällöin selvityksen mukaan (s. 53) rakentamiseen kelpaamattomien kaivumaiden sijoitusalue sijaitsisi korttelialueella, mikä vähentäisi Östersundomin rakentamisen kokonaismäärää. On kohtuutonta järjestää vuosikymmeniä kestävä liikenne Östersundomiin, kun mitä todennäköisimmin alueelta saatava kivimurske kuljetetaan Östersundomin alueen ulkopuolisiin rakennuskohteisiin hankkeen alussa. Asukkaiden vahva käsitys on se, että esitetyt ratkaisuehdotukset tulevat palvelemaan koko Helsingin tarpeita.

- Ehdotettu muutos VE3 tarkoittaisi myös sitä, että metsästys Östersundomin alueella loppuu käytännössä kokonaan. Tällöin liikenneturvallisuus heikkenee pääväylillä. Östersundom on idän suunnasta viimeinen alue ennen pääkaupunkia, jossa eläinkantaa harvennetaan. Jo nyt kehä III:lla ja Lahdentiellä tapahtuu kymmeniä peura- ja hirvikolareita.

Ympäristöhaitat

- Melu- ja ilmanlaatuhaitta on merkittävä kaikissa vaihtoehtoissa VE1, VE2 ja VE3.
- VE3 vaihtoehto rajoittuu Sipoonkorven luonnonsuojelualueeseen. Sen toteutuessa kulku Storträsketille vaikeutuisi tai loppuisi ja tällöin suojeltu luontoalue tuhoutuisi kokonaan.

Yhteenveto:

Östersundomin keskustasta on tarkoitus tehdä tiivis ja ekologinen uusi asuinalue. Maa-aines-YVA:n ehdotuksista VE3 ei lainkaan ole samansuuntainen kaupunkisuunnittelun vision kannalta. Raskas kokoaikainen liikenne (24/7) aiheuttaa nykytilanteeseen kohtuutonta ympäristö-, melu- ja liikennehäiriötä sekä alentaa alueella jo olevien kiinteistöjen arvoa ja asumisviihtyvyyttä menetettään.

Kattilalaakson tiehoitokunnan seitsemän talon perheiden kannalta VE3 – vaihtoehdon ehdotettu tielinjaus tulisi aiheuttamaan merkittävän haitan asumiselle, luonnolle ja muulle liikenteelle. Sipoonkorven luontoalueiden kannalta ehdotamme ns. nollavaihtoehdon toteuttamista.

Helsingissä 16.9.2016

Juha Pekka Turunen

Kattilalaakson tiehoitokunta/ puheenjohtaja

-

Mielipide Östersundomin maa-aines YVA:sta

Arviointiselostuksen uskottavuudesta:

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä on tehnyt HKR:n toimeksiannosta Siton konsulttiryhmä:

Sito on insinööritoimisto , joka saattaa itse olla kilpailemassa toimeksiannoista maa-aines ja rakentamishankkeessa myöhemminkin.

Arviointiselostuksessa painotetaan voimakkaasti Östersundomin alueella toteutettavia maa-aineshankevaihtoehtoja 1, 2, ja 3. Kautta selostuksen Östersundomin ulkopuolella toteutettavaa 0-vaihtoehtoa pidetään vähintään yhtä huonona kuin hankkeita 1,2, ja 3. Näin tehdään vaikka 0-vaihtoehtoa ei ole tarkemmin tutkittu. Selostuksesta puuttuu mahdollisten toteutuspaikkojen tarkastelu koskien louhintaa, käsittelyä , säilytystä, asfaltin , mullan ja betonin valmistusta. Näitä kaikkia tehdään jo lähialueilla luvallisesti . Alueen perustaminen , infrastruktuuri, kuten teiden rakentaminen tuottaa myös päästöjä . Olemassaolevilla käsittelyalueilla on jo luvat ja haittojen hallinta.

Arviointiselostuksessa mainitaan muun muassa seuraavaa:

” Vaihtoehto 0 ei tue yleiskaavaehdotuksen mukaisen suun- nitellun maankäyttöön toteuttamista, kun alkuvaiheessa pohjarakentamiseen tarvittava kiviaines tuodaan kaukaa ja kalliimmilla kustannuksilla työmaille. Rakentamisen tukitoiminnot sijaitsevat kaukana rakennettavalta alueelta. Rakennuskustannukset ovat hankevaihtoehtoja kalliimmat, jolloin Östersundomin alueen maankäytön toteutuminen myös hankealueilla on hieman epävarmempaa kuin hankevaihtoehtoissa. ”

Eli koko Östersundomin rakentaminen asetetaan vaakalaudalle jos maa-ainesehdotukset 1,2, ja 3 alueella eivät toteudu. Väitteelle ei arviointiselostuksessa esitetä mitään perusteluita tutkitun tiedon muodossa.

Arviointiselostuksen tulee perustua tutkittuun tietoon, ei mielipiteeseen.

Arviointiselostuksessa ei oteta huomioon muun muassa fossiilisten polttoaineiden käytöstä luopumista ja siten päästöjen vähenemistä.

Eri hankevaihtoehtojen vaikutusten arvioinneissa on nähtävissä valtavat haitat niin asukkaille kuin luonnolle.

Tästä huolimatta raportissa esitetään jälleen mielipide, että haitat eivät ole merkittäviä, koska alue tulee joka tapauksessa muuttumaan rakentamisen myötä ja liikenne lisääntymään.

Raportissa pidetään valtavasti hankkeen aikana lisääntyvän liikenteen vaikutusta vähäisenä, koska liikenne tulee joka tapauksessa lisääntymään. Eli raportin laatijoiden mielestä tulevaisuuden Östersundomissa eletään melussa, joka vastaa minuutin välein kotiemme ohitse ajavia maa-aineksia kuljettavia kuorma-autoja. Tämä ei pidä paikkansa. Asuin- ja luonnonsuojelualueiden melutasot on säädetty, oikeudet kotirauhaan ja viime kädessä perustuslaillinen oikeutemme puhtaaseen elinympäristöön estävät tällaisen skenaarion.

Vaikutuksista maisemaan raportissa todetaan, että . ” Maa-aineshanke ei toteutuessaan lisää merkittävästi Ös tersundomin muusta suunnitellusta rakentamisesta aiheutu-
tuja vaikutuksia alueen maisemarakenteeseen. ”

Raportissa ei nähdä eroa rakennetun kaupungin ja louhinta-alueen välillä. Tämäkin on subjektiivinen käsitys. On valtava ero sillä rakennetaanko alueelle pientaloja vai kivenmurskaamo. Rakentaa voidaan myös säästämällä pinnanmuodot, olemassaolevaa puustoa.

Raportissa päädytään esittämään kaikkia vaihtoehtoja toteuttamiskelpoisina :

”kaikki hankevaihtoehdot ovat ympäristön kannalta toteuttamiskelpoisia, mutta kielteisten vaikutusten lieventämiseen tulee kiinnittää huomiota jatkosuunnittelussa ja käytännön toteutuksessa. Erityisen oleellista on meluvaikutusten lieventäminen vaihtoehdossa 1B. ”

Kirjoittajat eivät ole huomioineet lainsäädäntöä koskien melua , terveyshaittoja, luonnonsuojelualueita, perustuslaillisia oikeuksiamme puhtaaseen elinympäristöön. Hankkeen selvityksissä ei voida lähteä siitä, että olemassaolevia lakeja voidaan kumota. Vaan on todettava heti , että se ei voi tulla kysymykseen jos se rikkoo olemassaolevia lakeja. Raportin tekijät esittävät tästä huolimatta kuitenkin, että kaikki esitetyt hankevaihtoehdot ovat toteuttamiskelpoisia vaikka ne rikkovat useita lakeja ja pilaavat olemassaolevia luonnonsuojelualueita ja Sipoonkorven kansallispuistoa .

YVA selvitys ei ole se paikka , jossa voi suositella toimintaa, joka rikkoo lakeja ja säädöksiä.

Raportissa välittyy hankkeen ympäristöhaittojen vähättely, usein perustelemalla hanketta sillä, että maisema muuttuu ja päästöt lisääntyvät joka tapauksessa. Tiedossa ei kuitenkaan ole se tuleeko esimerkiksi asutusta juuri hankevaihtoehtojen alueelle. Toisin kuin raportissa esitetään.

Kukaan ei vielä tiedä miten Östersundom muuttuu koska vahvistettua maakunta -ja yleiskaavaa ei ole. Kukaan ei tiedä miten paljon alueelle voidaan rakentaa, ja minne rakennetaan. Tällöin myös arvioitua kiviaineksen määrää ei ole tiedossa. Tiedetä ei myöskään miten rakennetaan.

Raportin tekijät ovat ohittaneet asukkaiden asukasilloissa esittämät mielipiteet.

Kukaan ei kannattanut maa-ainesten käsittelyä Östersundomin alueella vaan edellytettiin muiden vaihtoehtojen selvittämistä . Tätä ei ole tehty raportissa.

Maa-aineksen määrää ehdotettiin pienennettäväksi ja maa-aineksen uudelleenkäyttöön tehtiin useita ehdotuksia. Nämä puuttuvat kokonaan raportista.

Meluvallin rakentamista Porvoon moottoritien varrelle jo nyt pidettiin yleisesti kiireellisenä toimena. Paikallinen asukasyhdistys on jo muutamia vuosia sitten ehdottanut Uudenmaan Ely-keskukselle toimia melun vähentämiseksi. Ely-keskus on toistaiseksi kieltäytynyt.

Asukkaiden mielipiteitä ei ole kartoitettu raporttia tehtäessä. Kartoitus on erittäin tärkeää koska juuri meihin toiminta kohdistuu.

Raportista puuttuu myös tutkimukset melun ja saasteiden terveysvaikutuksista.

Osio hankkeiden haitallisten vaikutusten vähentämiseen on raportissa puutteellinen

Haittoja voi pienentää myös seuraavin tavoin

- maa-aineksen määrään vaikuttaminen: rakennetaan siten, että pinnanmuotoja ei tasoiteta vaan rakennetaan niitä seuraten
- savimaille ei rakenneta
- rakentaminen voidaan keskittää tietyille alueille tiiviinä, ei tasaisena mattona koko alueelle
- maa-aineksen uudelleenkäyttö paikan päällä seinämissä, viherrakentamisessa jne.
- Rakentamisen toteutus pienempinä alueina kerrallaan. Ei siten, että kaadetaan puut ja louhitaan kalliit maan tasalle koko alueelta.
- Liikenteen päästöjen alentaminen. Raportissa oletetaan, että polttomoottorit ja fossiiliset polttoaineet ovat nykyisessä määrin käytössä tulevana vuosikymmeninä. Näin ei kuitenkaan ole. Suomi ja Helsinki on sitoutunut sellaisiin päästötavoitteisiin, joka pakottaa myös teollisuuden uudistumaan. Tulevana vuosikymmeninä ajetaan sähkö tai vetyautoilla aurinkovoimalla. Tämä puuttuu kokonaan raportista. Liikenteen melu vähenee kun nopeuksia lasketaan.

Pyydän, että Uudenmaan Ely- keskus huomioi raportissa esilletuodut mittavat ympäristöhaitat ja tekee esityksen, joka kunnioittaa ympäristön ja meidän hyväksemme laadittuja lakeja ja säädöksiä. Ehdotan myös tarkemman kyselytutkimuksen teettämistä hankkeen vaikutuksista meihin asukkaisiin.

Terveisin,

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
PL 36 00521 HELSINKI
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Lausunto 16.9.2016

Asia: Östersundomin maa-aineis-YVA

Lausunnon antaja: Landbon omakotiyhdistys ry.

Omakotiyhdistys vastustaa laadittua Östersundomin maa-aines-YVAa. Koko selvityksestä on nähtävissä kaupungin haluavan sijoituspaikaksi VE 2, Hältingbergetin alueen.

Hanke on mittakaavassaan merkittävä ja Suomessa ei ole aikaisemmin sijoitettu samansuuruista kiviaineslouhosta asuinalueen läheisyyteen saati kansallispuiston naapuriksi missään muualla. Hankkeen toteutumisen takaamiseksi Helsinki on valmis hankkimaan poikkeusluvut kansallispuistoalueen uhraamiseksi kiviainestuotantoon. Kiviainestuotanto ja maamassojen siirtoliikenne tulee aiheuttamaan merkittävää haittaa alueen asukkaille ja lähialueen luonnolle. Kaikki vaihtoehtoiset hankealueet sijoittuvat liian lähelle vallitsevaa asutusta.

Östersundomin maa-aineshankkeessa ei ole kyse pelkästään Östersundomin alueelle kaavoitetun asuinalueen maamassojen käsittelystä, vaan maa-aineshankkeella Helsingin kaupunki haluaa ratkaista rakentamisessa tarvittavien kiviainesten omavaraisuuden ja kustannustehokkaan hankinnan. Lisäksi Helsinki haluaa ratkaista rakennusten purku- ja saneerauskohteista tulevien rakennusjätteen käsittelyn ja sijoittamisen haasteet. Tämä tarkoittaa, että Östersundomin alueelle sijoitettava hanke tulee toimimaan Helsingin kaupungin kaatopaikkana ja kiviainesta tuottavana avolouhoksena tulevat vuosikymmenet.

Maalajittelun ja sepelituotannon tulee tapahtua siellä missä rakennetaan, eikä niin, että luontoarvoiltaa arvokas alue valjastetaan 50 vuodeksi kaatopaikaksi, koska sitä "ehkä" tarvitaan. Lähilajittelu on selvityksessä ohitettu kokonaan, koska yksityiskohtaiset suunnitelmat ja maamäärät puuttuvat. Onko tällöin järkevää suunnitella iso maa-kaatopaikka luontoarvoiltaa arvokkaalle kansallispuistoalueelle? Joka tapauksessa nykyiset vaihtoehdot ovat sen suuntaisia, että Helsinki haluaa väkisin pysyvät maakaatopaikan ja sepelituotantoalueen 50 vuodeksi rakennuskelpoiselle alueelle. Myöskään kuntien yli ulottuvaa toimintaan ei selvityksessä huomioida - ei voida puhua todellisesta YVA selvityksestä, jossa Helsingin ja Vantaan kunnanraja on ongelma.

Näitä seikkoja on jatkuvasti vähätelty hankkeen esittelytilaisuuksissa. Samoin vaikuttaa siltä, että 0-vaihtoehtoa ei ole oikeasti harkittu ratkaisuksi.

Maa-ainesten käsittely alueella muodostaa pysyvän haitan alueen asukkaille, vaikka projektissa mainitaankin vain väliaikainen n. 50 vuoden haittavaikutus. Jokaisesta tähän saakka esitetystä vaihtoehdosta aiheutuu alueen asukkaille suuret

haittavaikutukset, erityisesti alueen koululaisille ja tarhaikäisille lapsille.

Sakarinmäen peruskoulu on yhtenäinen, vuosiluokat 1-9 kattava peruskoulu. Lisäksi Sakarinmäen peruskoulussa on kaksi alueellista erityisluokkaa ja kaksi yläasteen valmistavan opetuksen luokkaa. Sakarinmäen peruskoulu toimii samoissa tiloissa ruotsinkielisen Östersundom skolan ja suomenkielisen päiväkodin kanssa. Samassa monitoimirakennuksessa on myös koululaisten iltapäivätoimintaa sekä liikunta ja vapaa-ajantoimintaa. Koulukiinteistössä on päivittäin yli 400 lasta ja nuorta ja useita kymmeniä henkilökuntaan kuuluvia aikuisia.

Maa-ainesta vievä kuorma-auto ajaisi yhden minuutin välein 20 – 30 vuoden ajan koulun ja nuorisotalon ohitse. On käsittämätöntä, että tämäntyyppisiä hankkeita edes harkitaan perustettavaksi kansallispuistoalueelle tai sen läheisyyteen ja pahimmillaan niinkin lähelle kuin vain 400 m etäisyydelle vallitsevasta asutuksesta.

Murske- ja louhetuotannon yhteydessä syntyvä hieno kivipöly tulee aiheuttamaan merkittävää haittaa lähiseudun asukkaille. Lähtötilanteessa alue on pölytön asuinalue ja muutos on kymmenkertainen vuosikymmenien ajan. Merkittävä haitta aiheutuu myös räjäytystöiden tärinästä, koska useat Landbon asuintalot ovat rakennettu suoraan kalliolle.

Hankealueita on suunniteltu käytettäväksi vuodesta 2020 vuoteen 2060. Tänä aikana alueella tultaisiin käyttämään suuri määrä räjähdysaineita, joista pääsisi vapautumaan myrkyllisiä aineita Östersundomin luontoon ja lähialueen vesistöihin.

Räjähdysmäisesti kasvava liikenne tule häiritsemään, melun, tärinän ja pakokaasujen osalta. Maansiirtoajoneuvoissa ei ole hiukkassuodattimia ja pakokaasut suodatetaan puutteellisesti. Hankkeen toteutuessa asuinalueemme ilmanlaatu tulisi heikkenemään merkittävästi. Rekkaralli olisi käynnissä aikaisesta aamusta lähes puolen yön, tästä syntyvä haitta asuinalueellemme on erittäin merkittävä.

Maa-aineshankkeen rekkaralli ja kiviaineksen jalostamisesta vapautuva kivipöly tulisi altistamaan alueen ihmiset keuhko- ja hengityselinsairauksille. Mahdollisen kiviainestuotannon johdosta ilmanlaatu huononisi nykytilanteesta erittäin merkittävästi. Haittavaikutusta tulisi verrata lähtötilanteeseen, jossa alueen ilmanlaatu on erittäin hyvä ja ilma on vapaa hiukkasista ympärivuorokauden. Jos mahdolliset haitta-arviot hankesuunnitelmassa perustuvat vuorokausikeskiarvoihin, terveydelle haitalliset rajat saattavat ja voisivat päiväsaikaan ylittyä, kun pakolliset yö seisokit alentaisivat hiukkaspäästöjä terveydellisten raja-arvojen alle. Kiviainestuotanto tulee pahimmassa tapauksessa pilaamaan ilman. Mahdollista haittavaikutusta tulisi ehdottomasti verrata nykytilaan, jossa ilma on puhdasta ja vapaa hiukkasista. Hankkeen toteutuessa haitta on erittäin merkittävä, kun hiukkasten määrä voi kasvaa monikymmenkertaisesti. Haittavaikutus on erittäin merkittävä, erityisesti alueen koululaisille ja päiväkodin lapsille, jotka olisivat käytännössä hankealueen vaikutuspiirissä ympäri vuorokauden.

Lisäksi jatkovalmistelussa on otettava huomioon seuraava meluhaitan arviointiin liittyvä virheellinen lähtökohtaolettama. Meluhaitta-arvio YVA lausunnon liitteissä ovat kyseenalainen. Haitta-arvio perustuu vain tietokone-simulaatioon, joka ei ole luotettava, johtuen mm. maaston monimuotoisuudesta, vallitsevasta rakennuskannasta,

paljaista kallioista jne. Alueen nykyisille asukkaille jo pienikin melun kohoaminen on häiritsevä. Nykyään alue on lähes äänetön ja käytännössä melusta vapaa, haitta-vaikutusta melun osalta tulisi verrata vallitsevaan tilanteeseen. Simulaatiossa mahdollinen todellinen haitta jää toteen näyttämättä. On mahdollista että simulaation avulla päästään juuri ja juuri suunnitelman kannalta raja-arvojen alle. Lausunnossa haittavaikutusta tulisi painottaa siten että, alueen asukkaille mahdollinen meluhaitta tulee olemaan erittäin häiritsevä ja merkittävä haitta, erityisesti hankkeen alkuvaiheessa, jolloin meluvalleja ei ole. Lisäksi YVA-lausunnossa ei ole selkeästi ilmoitettu nykytilannetta, nykyistä liikennemelun tasoa ja uutta mahdollista tilannetta, jos hanke toteutuu, tällöin puhutaan melun kasvusta monikymmenkertaisesti.

Landbon OKY haluaa, että hankevaihtoehdon 0 ympäristönhaittavaikutuksia tarkastellaan uudelleen. 0-vaihtoehdon liikenteen aiheuttamaa kasvihuonekaasu määrää on YVA selvityksessä yliarvioitu ja ilmansaaste haittaa on painotettu virheellisesti. Nyt esitetyssä arviossa 0-vaihtoehdossa kuljetusten päästöjä on ylipainotettu, kun ja jos maa-aines kuljetetaan muualta. Arvio perustuu tämänhetkisten kuorma-auto päästöjen määrään ja päästöjen on oletettu pysyvän samanlaisina tulevat vuosikymmenet. Tämä 0-vaihtoehdon haittavaikutus on todellisuudessa tulevaisuudessa paljon pienempi, sillä on selvää että moottoritekнологia kehittyy ja päästönormit kiristyvät. Kuljetus päästöt tulevat tulevaisuudessa pienemään merkittävästi. Harhaanjohtava ja virheellinen, 0 vaihtoehtoa ei puoltava/ huonontava arvio kuljetusten haitoista tulee oikaista. Tulevaisuuden Östersundomin alueen rakentamiseksi tarvittavien maa-ainesten kuljetukset 0 hankkeessa, eivät aiheuta päästöjä kuten ensimmäisessä YVA-lausunnossa on esitetty. Tämä ympäristö haitta, 0-vaihtoehdon toteutuessa on erittäin vähäinen.

Hyväksyttävin on 0 –vaihtoehto ja tämän jälkeen Läntisin alue VE3.

Sillä alueella VE3 on 15 asuinrakennusta kun Helsingin kaupungin ajamalla alueella on selkeästi monikertaisesti eniten, 99 asuinrakennusta.

Vaihtoehdoissa on varauduttava myös paljon pienempiin toimintamalleihin, nyt esitetyt läjittelyalueet ovat liian massiiviset.

Landbon omakotiyhdistys ry
Tapio Aaltonen, hallituksen puheenjohtaja

Lähetetty: 16. syyskuuta 2016 22:16
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Östersundomin maa-ainehanke/YVA/Leena Eerola

Luokat: Anna

Mielipide.

Kahlattuani läpi tuon aineiston , tulin vakuuttuneeksi siitä, ettei hanke todellakaan sovi Östersundomiin.

Koko hanke perustuu ajatukseen, että Östersundom rakennetaan ja, että Östersundomin "kaupunki" tukeutuu metroon.

Ensinnäkin hanke sivuuttaa kaikki muut arvot, paitsi Helsingin kaupungin taloudellisen edun.

Toiseksikin asukkailla ja luontoarvoilla ei tunnu olevan mitään merkitystä.

On selvästi näkyvissä , että tarkoituksena on saada läheltä kätevä maan käsittelyalue.

Kysymyksessä ei näin ollen ole Östersundomin "kaupungin" rakentaminen, vaan ainoastaan helppo ja taloudellisesti edullinen paikka maan käsittelyalueelle.

Sitovaa metropäätöstä ei ole, eikä myöskään

mitään varmuutta "kaupungin" rakentumiselle lähitulevaisuudessa.

Ahneuksissaan Helsinki tuhoaisi hankkeen toteutuessa ainutlaatuisen mahdollisuuden hyötyä Sipoonkorven olemassaolosta matkailullisessa mielessä.

Luontomatkailu kasvaa tulevaisuudessa ja Sipoonkorpi aivan pääkaupungin kyljessä olisi varma matkailuvaltti.

Raportissa kiinnitti myös erityisesti huomiota se, että vaihtoehto 0 leimataan huonoimmaksi vaihtoehdoksi ympäristön kannalta. Lähinnä kiinnitettiin huomio ilmastovaikutuksiin. Suorastaan naurettavaa.

Jos metropäätöstä ei tulekaan eikä "kaupunkia" rakenneta , mitään maa-ainehanketta ei edes tarvita.

Pidätän itselleni oikeuden täydentää asiakirjoja myöhemmin.

20.9.2016

Uudenmaan ELY-keskukselle

Viitaten verkkosivuillanne olleeseen lausuntopyyntöön 7.6.2016 (UUDELY/5075/2015)

Lausunto Östersundomin maa-aineshankkeen yva-selostuksesta

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri toteaa asiasta seuraavaa:

Yleistä

Östersundomin maa-aineshankkeessa aiotaan Sipoonkorven sijoittaa alueelle laaja ja yhtenäinen kallionlouhinta-, ylijäämämaiden läjitys-, ja toimintakenttäalue. Hankkeen perusteeksi ilmoitetaan yvassa Östersundomin suuralueelle sijoittuvien uusien kaupunginosien rakentaminen. Yvan pohjana oleva käsitys alueen rakentamisesta ja sen tavasta perustuu Östersundomin osayleiskaavaehdotukseen (9.12.2014).

Vaikka maa-aineshanke ja rakentamishankkeet olisivat arviointiselostuksen mukaan kiinteästi kytköksissä toisiinsa ja tapahtuisivat samanaikaisesti, arviointiselostuksessa on kuitenkin käsitelty maa-aineshankkeen arvioituja ympäristövaikutuksia epä johdonmukaisesti ja sekavasti siten, että pääosin on arvioitu pelkän maa-aineshankkeen vaikutuksia Sipoonkorpeen ja sen lähialueisiin, kun taas joissakin valikoiduissa tapauksissa on arvioitu maa-aineshankkeen ja rakentamishankkeiden yhteisvaikutusta.

Vaikka yhteisvaikutuksen arvioinnin tulisi olla läpäisyperiaatteella osa kaikkia arviointiselostuksessa käsiteltyjä teemoja, yhteisvaikutusta on arvioitu ja otettu huomioon lähinnä vain silloin, kun maa-aineshankkeen voimakkaan negatiiviset vaikutukset luontoon ja virkistysarvoihin kohdistuisivat alueisiin, joita on kaavaehdotuksessa esitetty rakennusalueiksi. Näiden osalta selostuksessa sitten todetaan että sillä, toteutuuko maa-aineshanke vai ei, ei ole merkitystä, koska alueet kuitenkin rakentamisen myötä menettävät nykyiset arvonsa. Sen sijaan tapauksissa ja teemoissa, joissa rakentamishankkeiden ja maa-aineshankkeen negatiiviset vaikutukset olisivat kumulatiivisia tai vahvistaisivat toisiaan, yhteisvaikutusten arviointi on jätetty tekemättä.

Nykyiseen Östersundomin kaavaehdotukseen sisältyy runsaasti rakentamista luonto- ja virkistysarvoiltaan erittäin merkittävälle kohteille. Siksi kaavaehdotus ei ole nykyisessä rakentamisalueiden laajuudessaan oikeudellisesti toteuttamiskelpoinen.

Valtaosassa niitä alueita, joilla maa-aineshankkeen jokin hankevaihtoehto ja kaavaehdotuksen mukainen rakentamisalue ovat päällekkäisiä, on kyse arvokohteista, joita ei todellisuudessa voida ottaa rakennuskäyttöön. Siksi arviointiselostuksessa esitetty käsitys niiden ”tuhoutumisesta joka tapauksessa” on perusteeton.

Lisäksi kaavaehdotuksen mukainen rakentaminen edellyttäisi mittavia louhinta- ja maansiirtotöitä myös nyt arvioitujen maa-aineksenkäsittelyalueiden ulkopuolella. Nämä vaikutukset (massataselaskelmia lukuun ottamatta) arviointiselostuksessa tyystin sivuutetaan.

Tilanteessa, jossa Östersundomin uudet kaupunginosat rakennettaisiin – toteutuisipa rakentaminen sitten nykyisen kaavaehdotuksen mukaisena tai sitä jonkin verran suppeampana – Sipoonkorven ja sen lähialueiden muodostama valtakunnallisesti arvokas metsäkokonaisuus menettäisi pinta-alastaan noin viidenneksen. Se on jo itsessään hyvin dramaattinen muutos ilman negatiivisten vaikutusten lisäämistä vielä maa-aineksen käsittelyalueella.

Jotta Östersundomin maa-ainesyvää voitaisiin pitää edes nykyisen kaavaehdotuksen pohjalta uskottavana ympäristövaikutusten arviointina, sen tulisi sisältää kunkin maa-aineshankkeen hankevaihtoehdon osalta eriteltynä arvio kokonaisympäristövaikutuksista tilanteessa, jossa

- 1) rakentaminen ei toteudu lainkaan
- 2) rakentaminen toteutuu nykyisen kaavaehdotuksen mukaisena
- 3) rakentamisalueita on supistettu niin, etteivät ne ole päällekkäisiä minkään arvioitavista hankevaihtoehtoista kanssa
- 4) rakentamisalueita on supistettu niin, etteivät ne ole päällekkäisiä yksittäisen arvioitavan hankevaihtoehdon kanssa.

Edellä mainittujen seikkojen lisäksi on otettava huomioon, että Östersundomin alueelle ollaan laatimassa mm. Natura-arvioinnin tulosten seurauksena uutta yleiskaavaehdotusta. Jo pelkästään tämä riittää tekemään maa-aineshankkeen yva-selostuksesta ja sen pohjana toimineista massatasapainolaskelmista vanhentuneita.

Hankealueet ovat osa Sipoonkorven metsämannerta. Niiden lajisto kuuluu samoihin alueellisiin populaatioihin Sipoonkorven Natura-alueen lajiston kanssa. Siksi uuteen yvaan tulee liittyä myös Sipoonkorven Natura-alueeseen kohdistuvia vaikutuksia käsittelevä Natura-arvio.

Jo pelkästään näistä syistä Östersundomin maa-aineshanketta koskeva yva tulisi suorittaa uudestaan. Nykyistä yvaa varten kerättyjä tietoja voi tuki käyttää uuden yvan pohjana niiltä osin, kun ne ovat edelleen ajantasaisia ja oikeita.

Arvioinnin kohteena olleet hankevaihtoehdot

Koko yva-hanketta leimaa, että siinä tarkasteltuja keskenään vaihtoehtoisia hankevaihtoehtoja on hankealueen moniongelmaisuus huomioon ottaen liian vähän. Tähän on johtanut ennen kaikkea se, että hankevastaavan (Helsingin kaupunki) taholta maa-aineshankkeelle on asetettu jo ennakkoon sellaiset epärealistiset reunaehdot, ettei nollavaihtoehtoa lukuun ottamatta mikään yvatuista hankevaihtoehdoista ole todellisuudessa sellaisenaan toteuttamiskelpoinen Sipoonkorven alueella.

Yva-prosessin seurantaryhmässä useaan otteeseen esitetyistä ns. 0+ vaihtoehdoista hankevastaava suostui tutkituttamaan vain jo ennakkoon epärealistisen – ylijäämämaiden sijoittamisen Sipoonkorven lounaisosaa halkovan sähkölinjan alle.

Muita vaihtoehtoja, joissa louhittavia kohteita olisi sijoitettu luontoarvoiltaan vähäisimpiin osiin aluetta ja ylijäämämaita hajasijoitettu sopiviin kohteisiin (ja tämän mahdollistamien asioiden ulkopuolelle jäävät tarpeet olisi hoidettu 0-vaihtoehdon mukaisesti), hankevastaava ei ollut halukas tutkituttamaan. Tässä vedottiin erilaisiin tekosyihin, kuten että Helsingin kaupunki ei omista näihin tarvittavia alueita (vaikka todellisuudessa omisti), siihen että maaperä olisi sopimatonta (mutta sopisi silti rakentamisalueeksi) jne. Östersundomin maa-ainesyvää uusittaessa tai päivitettäessä myös nämä 0+ vaihtoehdot tulee tutkia.

Yvaan ei ole lainkaan otettu mukaan vaihtoehtoa, jossa louheen varastointi, mullanvalmistus, betonin yms. murskaus jne. (tai osa näistä) tapahtuisi Östersundom-projektin toiminta-alueeseen sisältyvällä Vantaan Långmossabergenin alueella. Siellä sijaitsee jo tällaisia toimintoja varten varattu toimintakenttä. Tämä vaihtoehto jätettiin tutkimatta vaikka osa Östersundomin alueen rakentamisesta sijoittuisi Vantaan alueelle ja näiden alueiden rakentaminen on otettu mukaan Östersundomin massataselaskelmiin.

Luontovaikutusten arvioinnista

Arviointiselostuksen luontovaikutuksia käsittelevän osan kartat ovat niin matalaresoluutioisia, ettei niiden kaikista yksityiskohdista saa selvää. Näiltä osin on turvauduttava arvioinnin yhtenä taustaa-aineistona toimineessa Östersundomin kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksessä (Suominen & Erävuori 9.12.2015) esitettyihin vastaaviin karttoihin.

Hankekohteiden nykytilaa koskevissa kuvauksissa on sekä sisäisiä ristiriitaisuuksia että ristiriitaa karttojen kanssa. Tekemiemme maastotarkastusten (Mikkola & Savola 2016) perusteella kuvaukset ja kartat ovat vakavasti puutteellisia. Niihin sisältyy lukuisia virheitä: uhanalaisia luontotyypppejä edustavia kohteita puuttuu, niitä on rajattu liian suppeina tai luontotyypppejä on määritetty väärin. Hankekohdealueilla ei myöskään ole selostuksen perusteella tehty esimerkiksi kääväkäs- tai jäkäläkartoituksia. Molemmat lajiryhmät ovat hyvin keskeisiä nimenomaan metsäelinympäristöissä, joita hankealuekin edustaa. Siten yva-selostuksessa useaan otteeseen esiintyvään toteamukseen, ettei hankealueelta löydetty kartoituksessa uhanalaisia lajeja, tulee suhtautua kriittisesti: Kartoitus ja

sen tulos koskevat vain osaa alueella esiintyvistä keskeisimmistä lajiryhmistä. Lisäksi toteamus ei koske myöskään eläimiä, koska näitä koskevissa kartoituksissa hankealueelta on selostuksen mukaan löytynyt uhanalaisia lajeja. Alla on listattu joitain yva-selostuksessa ja sen taustamateriaaleissa esiintyviä luontoarvoja koskevia virheitä ja puutteita:

- Arviointiselostuksen hankealueen luonnon nykytilaa kuvaavassa osiossa on (s. 64) virheellisesti kuvattu hankealueen olevan ”yhteydessä Sipoonkorpeen”, kun se todellisuudessa on elimellinen osa Sipoonkorpea.
- Samassa yhteydessä annetaan myös alueen metsistä hyvin harhaanjohtava kuva ilmoittamalla, että alueen ”vanhimmat männyt ovat yli 100-vuotiaita”. Tämä pitää toki sinänsä täysin paikkansa, mutta selostus jättää mainitsematta, että todellisuudessa hankealueella on runsaasti laaja-alaisia, poikkeuksellisen edustavia, runsaslahopuustoisia (sekä keloja että maapuita) kalliometsien ja näihin välittömästi liittyvien kangasmetsien muodostamia kokonaisuuksia. Niissä 100–250 -vuotiaat männyt ovat aivan tavallisia. Lisäksi 250–350 -vuotiaita mäntyjäkin on runsaasti, ja jokunen noin 400-vuotiaskin mänty löytyy.

[illegible]

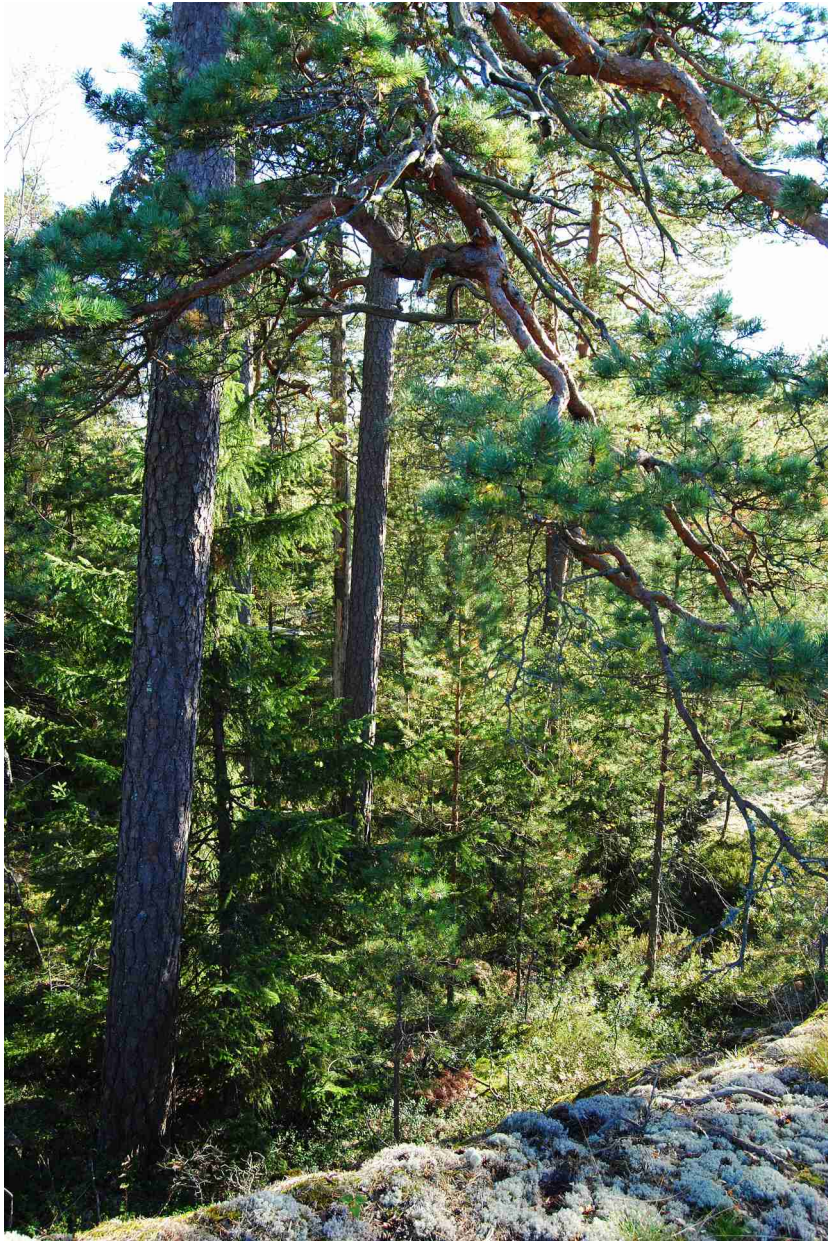

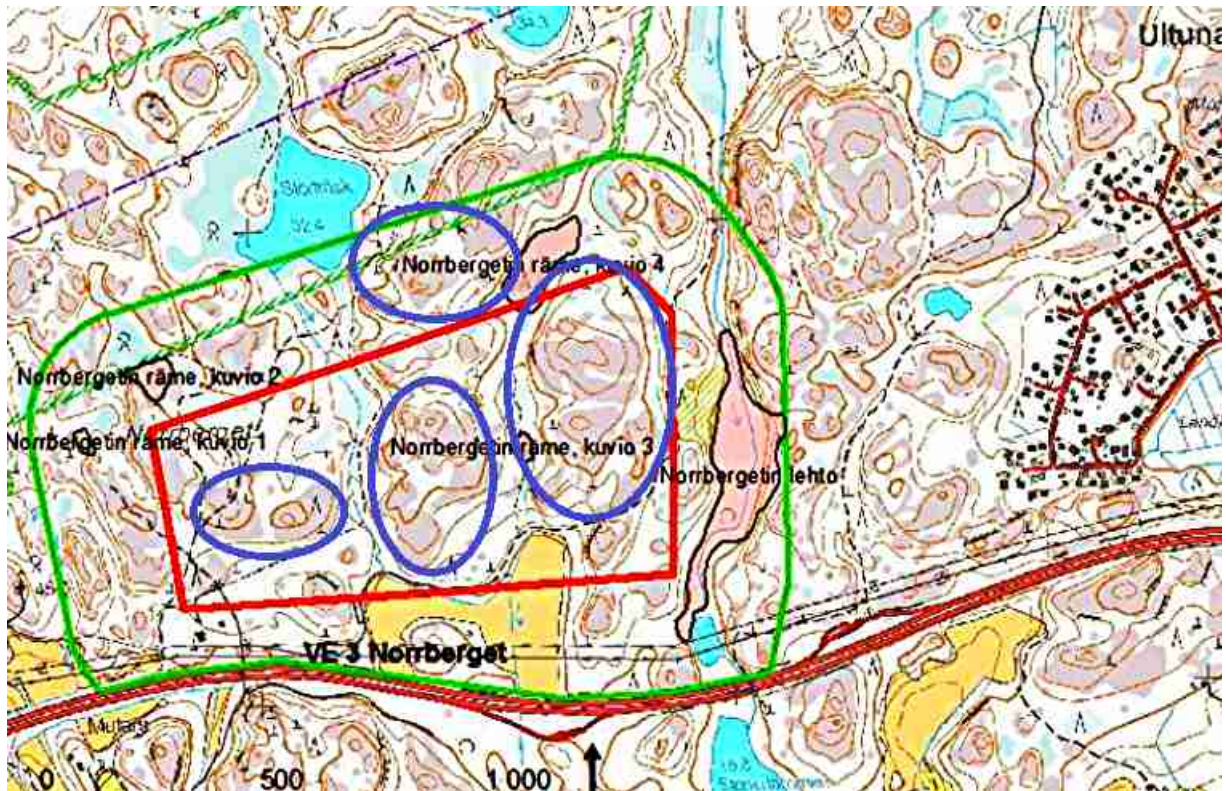

laajasti Norrbergetin hankekohteella (VE3),

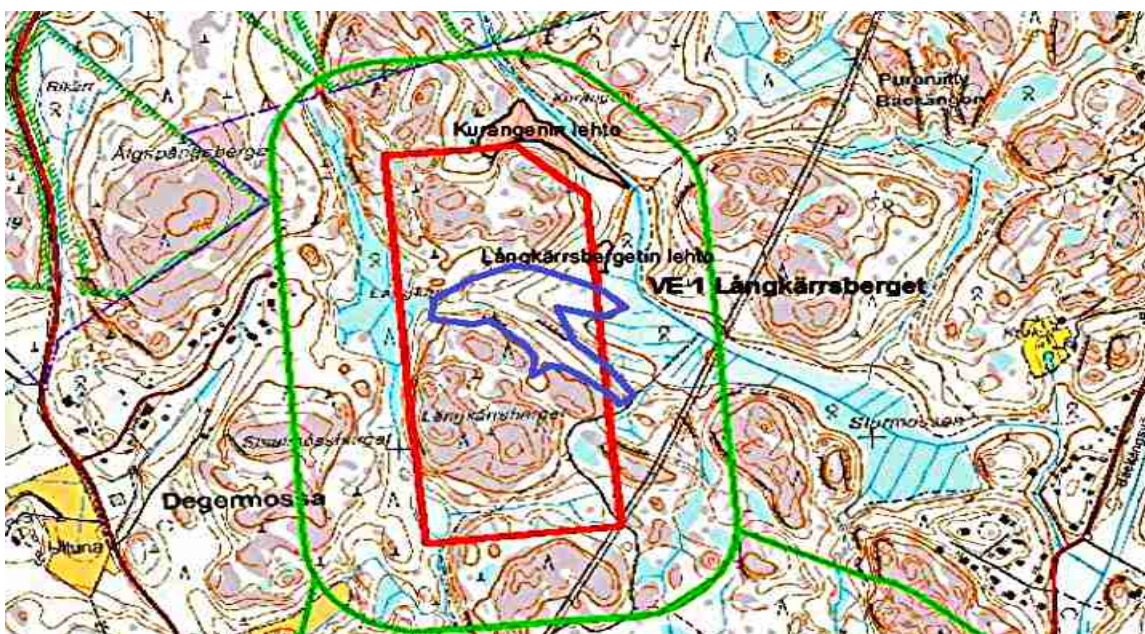
Topographic map of the Långkärsberget area in Sweden. The map shows contour lines, water bodies, and various geographical features. A red rectangle highlights the Långkärsberget area, and a blue circle highlights the Långkärsberget peak. Other labels include Kurangenin lehto, Långkärsbergetin lehto, VE-1 Långkärsberget, Degemossa, and Stormossen.

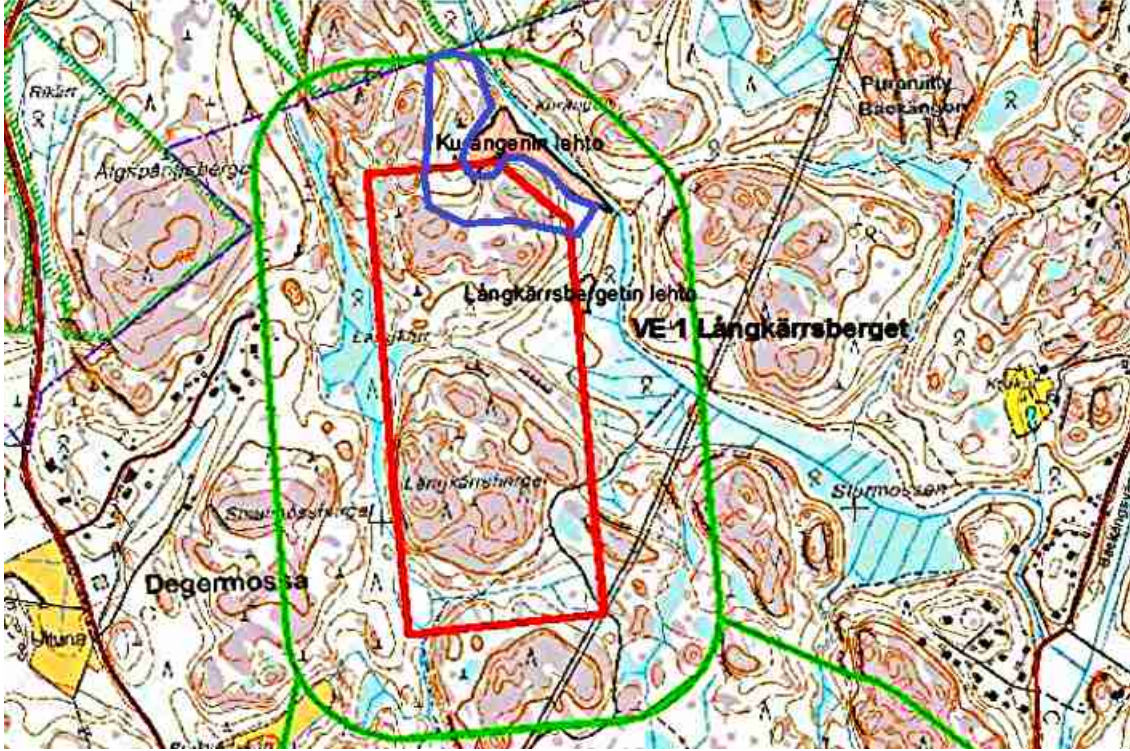
Niiden luonnontila on poikkeuksellisen korkea, ja ne vastaavat arvoltaan ja luonnontilaltaan Nuuksion ja Sipoonkorven kansallispuistojen kalliometsien aivan terävintä kärkeä:

- 1) Näistä alueista ainakin Hältinbergin kalliot on SYKEN tekemässä valtakunnallisessa kallioalueinventoinnissa todettu (asteikolla valtakunnallisesti arvokas – paikallisesti arvokas – ei arvoluokkaa) paikallisesti arvokkaaksi myös kalliimuodostumana.
- Långskärnsbergetin hankekohteen (VE1) keskiosassa sijaitsee laajahko, luonnontilaisen kaltaisten, runsaslahopuustoisten tuoreen ja lehtomaisen kankaan metsien keskittymä.

- Toinen samankaltainen liittyy Kurängenin lehto- ja korpilaaksoon kohteen pohjoispäässä.

- Selostuksessa (s. 65) on aivan oikein todettu, että alueen suot ovat valtaosin rämeitä, korpia tai näiden yhdistelmiä. Tästä huolimatta selostuksen mukaan koko hankealueelta on löydetty vain yksi uhanalaisten luontotyyppien esiintymä (Kurängenin lehto- ja korpilaakso Långkärrsbergetin hankevaihtoehtoalueen VE1 pohjoisosassa), vaikka korvet ovat Etelä-Suomessa luontotyyppinä uhanalaisia:
- Esimerkiksi Långkärrsbergetin kallioiden välisessä notkossa sijaitsee mustikkakorpi (VU) ja siitä laskeva noro.

- 2) Hältingbergetin hankekohdealueen (VE2) keskiosissa on useita pienialaisia puolukkakangaskorpia (EN) ja sen lounaisosassa pienialainen saraneva (VU).

- 3) Norrbergetin hankealueella (VE3) on Gumbölenpuron varressa mustikkakangaskorvesta (VU), saniaiskorvesta (EN) ja metsäkortekorvesta (EN) koostuva korpialue.

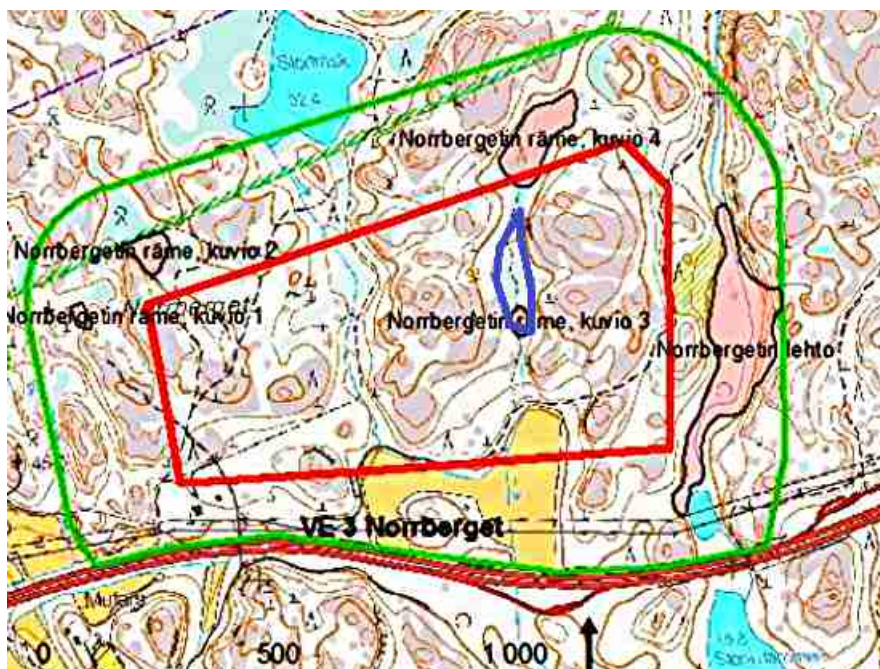

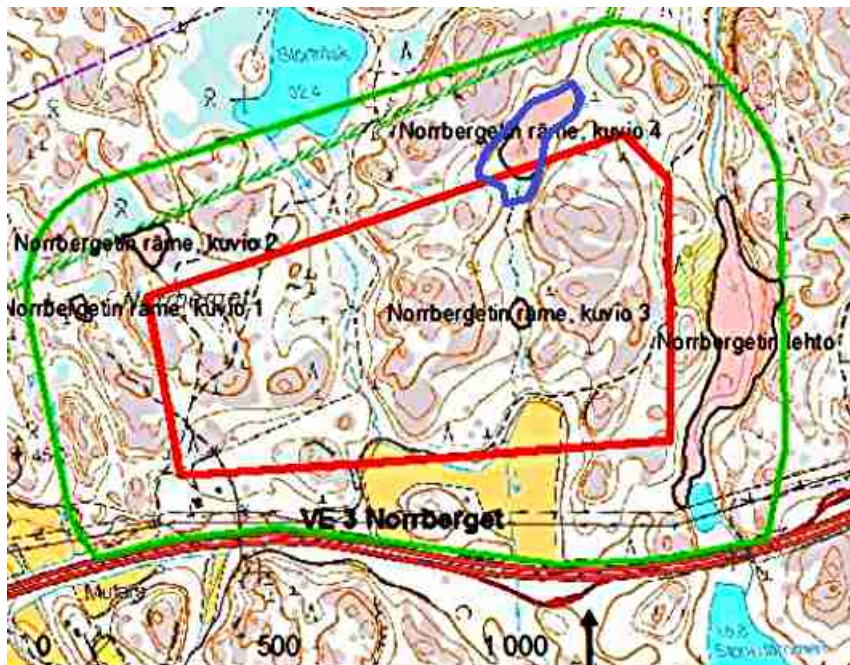

- 4) Kangaskorpea (VU) ja siihen liittyvä noro löytyy myös tästä itään sijaitsevasta kallioiden välisestä laaksosta.

Sen pohjoisosassa sijaitseva, pääasiassa mustikkakorvesta (VU) ja puolukkakorvesta (VU) koostuva laajahko korpialue – jonka eteläosaan louhoshanke osuisi – on yvaselostuksessa jätetty huomiotta. Se on luokiteltu Suominen & Erävuori –selvityksessä virheellisesti silmälläpidettäväksi (NT) isovarpurämeeksi (Norrbergetin”räme”, kuvio 4).

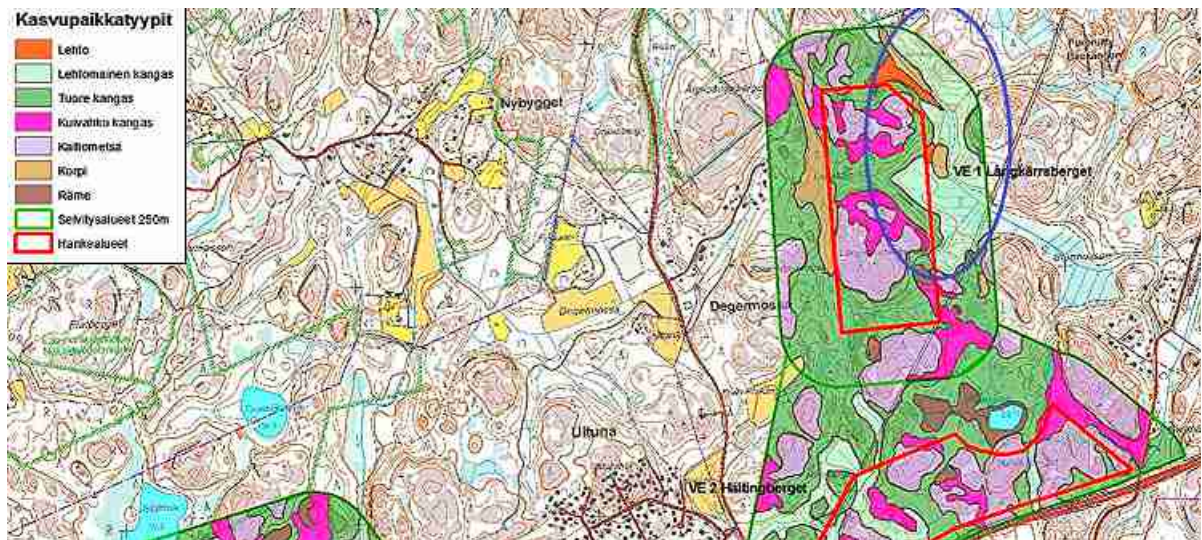

- Suominen & Erävuori -selvityksen liitteen 4 kartta ja yva-selostuksen teksti paljastavat, että selvityksen tekijöillä on ollut suuria vaikeuksia tunnistaa lehtoja:

- 1) Långkärrsbergetin hankekohdealueen itä- ja koillispuolella sijaitseva (ja osittain myös itse kohteelle sijoittuva) hyvin laaja, aiemman pelto- ja niittykäytön jäljiltä vielä melko kulttuurivaikutteinen lehtoalue on määritetty kokonaisuudessaan lehtomaiseksi kankaaksi.

- 2) Liitteessä 1 esiintyvä Långkärrsbergetin lehto on rajattu vähintään puolet liian pieneksi todellisuuteen nähden.

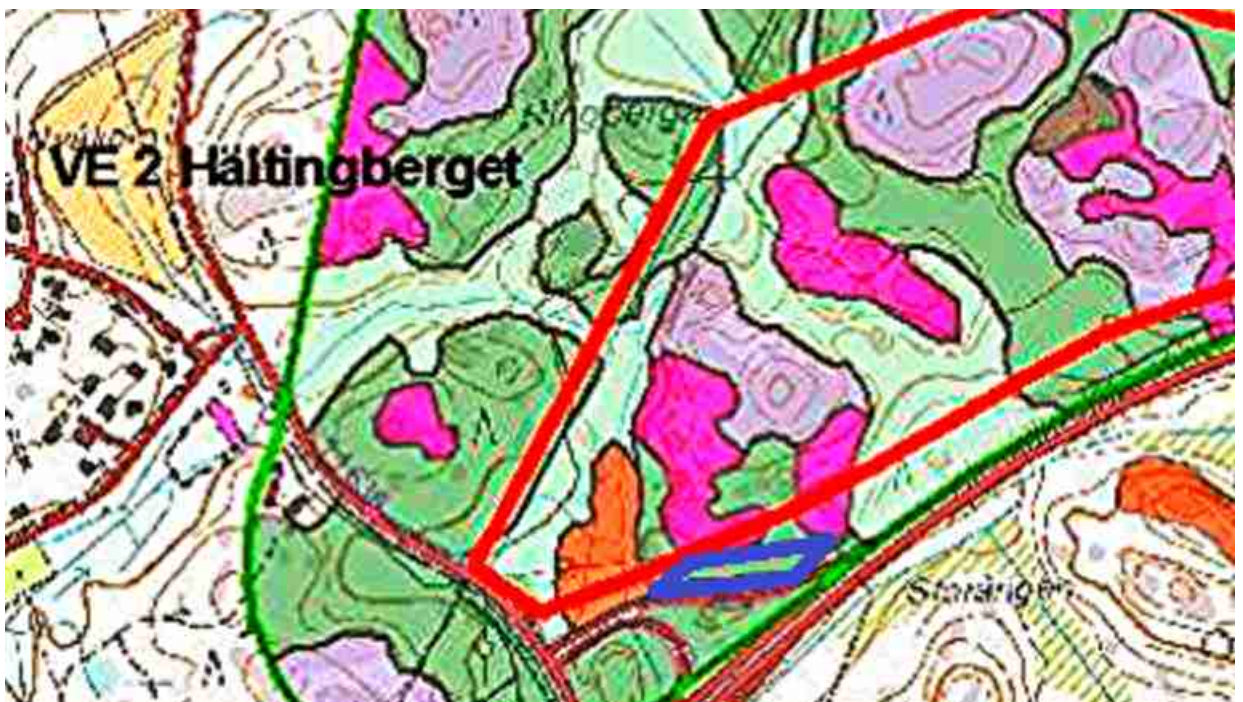

- 3) Hältingbergetin hankekohdealueen lounaisosassa sijaitsevan Hältingbergetin lehdon pohjoisosassa on määritetty laajasti lehtomaiseksi kankaaksi.

- 4) Saman lehdon runsaslahopuustoinen, kuusta, tuomea, koivua ja vähän metsälehmustakin kasvava kaakkoisosassa moottoritien rampin vieressä on määritetty väärin tuoreeksi kankaaksi.

- 5) Selostustekstissä puolestaan todetaan Långkärrsbergetin lehdon edustavan (tuntemattomaksi jäävää) silmälläpidettävää (NT) lehtotyyppiä, vaikka todellisuudessa sen alueella vallitseva lehtotyyppi on äärimmäisen uhanalainen (CR) runsasravinteinen tuore HeOT-lehto.

- 6) Hältinbergetin lehto puolestaan on selostuksessa luokiteltu kosteaksi keskiravinteiseksi lehdoksi (NT), vaikka todellisuudessa valtaosa sen pinta-alasta muodostuu tuoreista keskiravinteisista OMaT-lehdoista (VU) ja tuoreista runsasravinteisista HeOT-lehdoista (VU).

Sitä vastoin kosteaa lehtoa paikalla on lähinnä vain laikkuina sitä halkovan puron törmillä

ja laajemmin vain lehdon pohjoisimmassa osassa.

- 7) Uhanalaiseksi luontotyyppiä on jäänyt kirjaamatta myös selostuksessa kyllä mainittu Kattrumpanin tuore lehto.
- 8) Kokonaan lehdoiksi tunnistamatta selostuksessa on jäänyt Hältingträskin itäpuolisen jyrkänlaakson jyrkänlaaksonlehto (huolimatta siitä, että selostuksessa luetellaan sen kasvillisuudesta mm. lehtokuusama, mustakokkonmarja, koiranheisi, sinivuokko ja haisukurjenpolvi ym.)
- 9) Samoin on käynyt Hältingbergetin hankekohteen etelälaidalle sijoittuvalle vanhaan täyttömaa-alueeseen rajoittuvalle kapealle lehtoreunukselle, jossa on sekä tuoretta lehtoa edustavia osia että kuivan lehdon piirteitä.

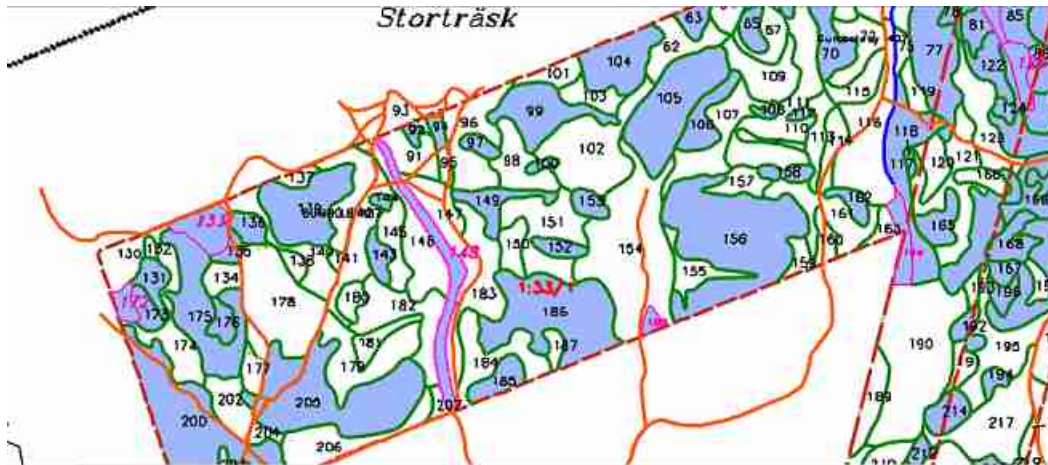

- Selostuksen (s. 69) mukaan hankealueella sijaitsee yhteensä vain kolme maakunnallisesti arvokkaiden luonnonympäristöjen kriteerit (LAKU-kriteerit http://www.uudenmaanliitto.fi/files/6297/Luonnonymparistojen_arvottamisen_kriteeristo_Uudellemaalle_E119.pdf) täyttävää kohdetta: Kurängenin lehto- ja korpilaakso, Hältinbergetin lehto, ja Norrbergetin lehto. Selostuksen mukaan hankealueella ei ole muita LAKU-kriteerit täyttäviä kohteita.
 - 1) Tämä on kuitenkin täydellinen virhetulkinta, sillä selostuksen laatija on soveltanut LAKU-kriteereistä vain sitä osaa jota käytetään yhdestä metsikkökuvioista tai yhdestä luontotyyppistä koostuvan kohteen arvon määrittämiseen. Tämänkin osalta huomiotta on jätetty alueen korvet, joista Norrbergetin ”räme” (kuvio 4) täyttää yksittäisen kohteen LAKU-kriteerin.
 - 2) Kuitenkin LAKU-kriteerien olennainen osa on ns. yleinen yhdistelmäkriteeri, jossa toistensa yhteydessä tai lähellä toisiaan sijaitsevat, eri luontotyyppisiä edustavat kohteet, jotka yksinään eivät täyttäisi esim. kokovaatimuksen osalta MALU-kriteeriä, muodostavat yhdessä maakunnallisesti arvokkaan kohteen. Tällaiset vanhojen, runsaslahopuustoisten kallio- ja kangasmetsien, soiden ja lehtojen kokonaisuudet kattavat todellisuudessa valtaosan hankealueen pinta-alasta.
 - 3) Mikäli kaikki ne METSO I -luokan metsät (jotka selostuksessa nyt ohimennen vain sivulauseenomaisesti mainitaan) sekä näihin liittyvät METSO II -luokan metsät olisi esitetty selostuksessa kartalla, nämä vähintään maakunnallisesti arvokkaat kokonaisuudet olisivat nousseet selostuksessa selkeästi esiin. Nyt niihin kohdistuvat vaikutukset ovat käytännössä jääneet arvioimatta.

Alla on otteita Helsingin kaupungin Sipoonkorven luonnonhoitosuunnitelmasta. Sinisellä on osoitettu luonnoltaan erityisen arvokkaita metsikkökuvioita. Esitys ei ole kuitenkaan kattava; arvokkaita kohteita on jäänyt jonkin verran myös merkitsemättä.

Norrberget:

Hältingberget:

Långkärrsberget:

- Sivulla 73 selostus tunnustaa valtakunnallisesti arvokkaaksi niin Sipoonkorven kansallispuiston kuin Sipoonkorven Natura-alueenkin. Selostuksessa ei kuitenkaan tunnisteta, että kaikki kolme hankevaihtoehtoaluetta ovat samaa valtakunnallisesti arvokasta kokonaisuutta näiden luonnonsuojelualueiden kanssa.
- Pintavesikohteiden arviointiin sisältyy ongelmia:
 - 1) Selostuksen kuvassa 7.34 esitellään Hältingbergetin hankekohteella (VE2) sijaitseva lähde. Sen sijaintia ei kuitenkaan esitetä millään selostuksen kartalla. Sitä ei myöskään mainita muualla selostuksen tekstissä eikä hankkeen vaikutuksia siihen ole arvioitu.
 - 2) Luontoselvityksissä on myös jäänyt havaitsematta heti Långkärrsbergetin lehdon eteläpuolelle sijoittuva laaja tihkupinta-alue, johon kohdistuvia vaikutuksia ei siten myöskään ole arvioitu.

Alueen luonnonpurojen ja -norojen sijaintia on esitetty selostuksen kuvassa 7.23. (Alueella on näiden lisäksi ainakin 2 noroa, joita ei ole löydetty yvää varten tehdyissä selvityksissä, mutta joiden sijainti on esitetty aiemmin tässä lausunnossa).

- 3) Edellä esitetyistä lähteistä, puroista ja noroista huolimatta selostuksessa väitetään, ettei hankealueella sijaitsisi vesilain (suojeltavia) kohteita. Lisäksi väitetään, ettei hankealueella ole Kurängenin lehto- ja purolaakson ulkopuolella uhanalaisia kohteita, vaikka toisaalla selostuksessa (luku 7.6.2) onkin totuudenmukaisesti todettu hankealueen läpi virtaavien purojen edustavan uhanalaisia luontotyyppejä, ja annettu niille myös uhanalaisluokat.
- 4) Taulukossa 7.17 on kuvattu Gumbölenpuron vedenlaatua harhaanjohtavasti. Puron vesi voi olla taulukon mukaisesti rehevää, sameaa ja maatalousvaikutteista sen keski- ja alajuoksulla, mutta ei puron metsän halki virtaavalla yläjuoksulla Norrbergetin hankekohteen alueella.

- Luonnonsuojelulain nojalla erityissuojellun lajin – erittäin uhanalaisen (EN) hiuskoukkusammalen – v. 1938 todetun esiintymisen välittömästi Norrbergetin hankekohteen (VE3) pohjoispuolella sijaitsevalla Storträskin lammella selostus kyllä mainitsee, mutta jättää mainitsematta että Metsähallitus on muutama vuosi sitten varmistanut lajin edelleen esiintyvän siellä (Kolehmainen 2011). Yvan seurantaryhmässä esitetystä toiveesta huolimatta lajin mahdollista esiintymistä Storträskistä Norrbergetin hankekohteen läpi laskevassa Gumbölenpurossa ei ole yvassa kartoitettu. Myöskään hankekohteilla sijaitsevien muiden purojen sammallajistoa ei ole kartoitettu.
- Linnustokartoituksen tuloksia esittelevässä selostuksen taulukossa 7.8. sekä hömö- että työhtötiaisen kohdalla lajin uhanalaistsatus vuosina 2010 ja 2015 ovat vaihtaneet paikkaa: vuoden 2010 kohdalla molempien lajien luokka on taulukossa VU ja vuoden 2015 kohdalla LC, vaikka pitäisi olla päinvastoin. Tämä on myös johtanut siihen että jatkoarvioinnissa näitä lajeja ei ole käsitelty uhanalaisina. Lisäksi maa-aineshankkeen vaikutukset mustakurkku-uikun (EN) pesintään alueella on jätetty tyystin arvioimatta.

Luontoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tausta-aineisto on niin pahasti puutteellinen, ja siihen sisältyy niin monia suoranaisia virheitä, että sen pohjalta tehdyt vaikutusarviot ovat käyttökelvottomia.

Kallioperään kohdistuvien vaikutusten arvioinnista

Selostuksessa esitetyt arviot maa-aineshankkeen vaikutuksista maa- ja kallioperään on toteutettu alla esitettävän omituisen mallin mukaan:

”Hankkeen maa- ja kallioperään kohdistuvat vaikutukset vaihtoehdoissa 1A ja 1B

Kohtalainen kielteinen vaikutus

Hankkeen alkuvaiheen runsaiden maanmuokkaustöiden ja geologisten arvokohteiden tuhoutumisen vuoksi hankkeella on merkittäviä kielteisiä vaikutuksia maa- ja kallioperään. Vaikutus kuitenkin oleellisesti vähenee alkuvaiheen jälkeen, kun alueen luonnontilaisuus on jo menetetty. Siksi kokonaisuutena vaikutus arvioidaan kohtalaiseksi sekä 1A-että 1B-vaihtoehdossa. Syväotto vaihtoehdossa B ei lisää haitallisia vaikutuksia.”

Vaikutusarvion liudentaminen alkuvaiheessa tapahtuvista merkittävän kielteisistä vaikutuksista kohtalaisen kielteisiin vaikutuksiin siihen vedoten, ettei myöhemmissä vaiheissa enää synny merkittäviä lisävahinkoja kun arvokohteet tuhoutuvat jo hankkeen alkuvaiheessa, on väärin.

Virkistyskäyttövaikutusten arvioinnista

Arviointi on toteutettu todella heikoilla lähtötiedoilla. Pääasiallisena lähteenä ovat olleet asukaspalaute ja virkistysalueiksi kaavoitettujen alueiden sijainti. Sipoonkorven eteläosia käyttävät kuitenkin virkistykseen myös lukuisat muut kuin Östersundomin alueen asukkaat. Laaja-alaisempaa, perusteellisempaa ja kattavampaa tietoa arvioinnin pohjaksi olisi ollut saatavilla,

esimerkiksi

http://www.metsa.fi/documents/10739/1110148/sipoonkorpi_hks_vahvistettavaksi.pdf/27e8262a-9a7a-47cf-848e-ff411ce288fa, s.42-46.

Lisätietoja

metsätalousinsinööri Jyri Mikkola, puhelin 0400 372 433, [jyri.mikkola@sll.fi](mailto: jyri.mikkola@sll.fi)

SUOMEN LUONNONSUOJELULITON UUDENMAAN PIIRI RY

Laura Räsänen
puheenjohtaja

Tapani Veistola
luonnonsuojeluasiantuntija